

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

9.439

Szerző:

Cím:

Mosoly az arcon

Forrás:

Világ

Pp

(Helv)

1919. IV. 2

(Idő)

(Köj. v. füz.)

(Oldal)

Hely

Idő

"1919"

Személy

Mosoly az arcon

Sokat járok az utcán és sokat ülök a villamosokban. Nyugodtan mondhatom hát, ösmerem Budapest arcát. Ösmerem ennek az arcnak minden vonását, ráncát, gödröcskáját, lencsáját. Láttam könyüket végigperegni rajta, láttam, amikor nevetés rántotta széjjel, láttam komolynak s láttam elmélázónak.

Néhány nap óta mosoly ül rajta. Nem tudnám egész szabatosan elemeire bontani ezt a mosolyt; vitt bele szint az öröm, a megelégedettség, a büszkeség, sőt talán icinyke-picinyke arányban az önteltség is. Ezt a mosolyt nézem én napok óta, benne gyönyörködöm, szívom magamba, mint valami mámorító illatot s teszem el lelkem legrejtettebb zugába.

Ha reggel kimegyek az utcára, — korán reggel kell felkelnem — proletártestvéreim már szaporán lépésben sietnek a közeli gyárakba. Mások csupa rosszkedvű, ki nem aludt, durcás ember botorkált a kövezeten. Ma mosoly játszik minden arcon.

— Jó reggelt, elvtárs!

Vig madárként száll ez a kiáltás ajakról-ajakra, néha kettő találkozik is valahol az éterhullámokban s összecsókolódnak. Sima homokkal, derűsen tűnnek el az emberek a gyárkapujában. — Hiszen nem tömlőc kapuja többé, a gyár a közösségé, mindenkié, azoké, akik ve-rejttékeznek benne. A magas kéményből boldogan kavargatja fel a füst a kékségbe.

Boldogság suhan végig az utcákon is. A házak csakhogy nem hangosan nevetnek. Csoda-e? Hiszen valamennyibe beköltözött a reménység... Mit, reménységl Reménykedtünk tíz év előtt, vagy ötven év előtt; de ma? Itt a beteljesülés, rajta állunk az ígélet földjén. Amire vágytunk, amiért líhegtünk, itt van karjaink között: fogjuk, öleljük, érezzük mindnyájunk karjában.

Ezért mosolyog a szeme annak a sápadt munkásasszonynak, aki most lépett be a villamos kocsiba, szótlanul s azután leült. Nyugodtan, bizosan, fölemelt fejjel, majdnem azt mondanám, fen-ségesen — ha ezt a szót annviszor nem prostitúál-ták volna. Emlékeztek-e még arra a régi világban, hogy ült le a villamoson a munkásember? Nem is ült, mert majdnem mindig kiűn maradt a per-ranon, s ott valamelyik szőfűben összehozta magát. Ha pedig bemezéskedett a kocsiba, tétó-ván nézett körül s vigyázott, hogy munkásnője valahogy valamelyik nagvságához vagy cilinderes urhoz hozzá ne érjen. Ilven proletár nincs többé. Aki ma száll fel a villamosra, büszkén domborítja mellét, mosolyogva hordja végig pillantását a töb-biekben, s majdhogy le nem pattan ajkáról az a kiáltás:

— Az enyém ám most a világ!

— Bizony a tiéd, testvérem. De meg is szenvedtél érte. Nem csak te, hanem az apád, meg a nagyapád s sok-sok elődöd robotolt, verejtékezett, könnyezett, míg végre felvirradt a nap, a mai nap, amikor végre mosoly telepedett le az arcodra. Az a mosoly, amelyet nem lehet eleget nézni, amely-

ben nem lehet eleget fürdeni, megmártani, beletemetkezni.

Hát még szürkületkor! Akkor ragvog csak igazán a mosoly. Vége a munkának, — nem a kiszákmányoló számára végzett munkának, hanem a kommün oltárára jó szízzel letett munkának, — megy haza a proletár a családjához, viszi a mosolyt a többi mosolygáshoz.

— Jó éjszaktát, elvtárs! — repül innen is, onnan is a bucsuszó.

Derűsen, megelégedetten.

Emlékeztek-e a régi világ alkotvatajaira? A kísajtott, lestrapált, bus munkásra, akinek nem volt tegnappja, nincs mája és nem lesz holnapja? Emlékeztek-e rá? Hát a fakó égre, a fojtó levegőre és a szomorú bólogató fákra?

Mindéz elszállt. Elrepült.

Ma a mosoly gyémántja szikrázik mindenfelé. De a legvakítóbban a szívekben. Azt is láttam.